

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
دانشکده دندانپزشکی
پایان نامه
جهت اخذ دکترای دندانپزشکی

عنوان:

بررسی اثر پماد دهانی حاوی پروپولیس در کنترل درد ناحیه‌ی دهنده کام به

دنبال برداشت پیوند لثه‌ای آزاد

استاد راهنما :

خانم دکتر زهرا علیزاده طبری

استاد مشاور :

آقای دکتر نعمت اله غیبی

مشاوره آمار:

خانم مهندس شیوا اسماعیلی

نگارش :

فرزانه داش‌خانه

چکیده فارسی

زمینه و هدف: لتهای کراتینیزه کام سخت یک ناحیه شایع برای برداشت پیوند بافت نرم در جراحی پیوند لتهای آزاد می باشد. به دنبال برداشت گرفت از ناحیه کام، زخم آن ناحیه باز مانده و ترمیم در آن ناحیه به صورت ثانویه صورت می گیرد. هدف این مطالعه، بررسی اثر پماد دهانی حاوی پروپولیس، که یک ترکیب طبیعی رزینی است، در کنترل درد ناحیه‌ی دهنده کام به دنبال برداشت پیوند لتهای آزاد می باشد.

مواد و روش ها: ده بیمار که به صورت دو طرفه نیازمند پیوند لتهای آزاد بودند وارد مطالعه شدند. ناحیه تست و ناحیه کنترل هر نمونه با فاصله‌ی زمانی حداقل یک ماه جراحی پیوند لتهای آزاد شدند. پس از جراحی بر روی زخم برهنه‌ی کام، در ناحیه‌ی تست، پماد دهانی حاوی پروپولیس و در ناحیه کنترل، پماد دهانی بدون پروپولیس قرار داده شد. بیماران برای جلسات پیگیری در روزهای ۱، ۳، ۷، ۱۴، ۲۱ پس از جراحی، مراجعه کردند. از بیماران در مورد احساس سوزش و درد آنها در ناحیه‌ی دهنده کام سوال شد. احساس درد با استفاده از شاخص VAS^1 ثبت شد. تعداد داروی مسکن مصرفی و تعداد روزهای مصرف داروی مسکن در روز ۲۱ از بیماران سوال شد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS ۲۰ مورد تحلیل قرار گرفتند و $p < 0.05$ معنی دار در نظر گرفته شد.

نتایج: میزان درد گزارش شده توسط بیماران در روز ۱ و ۳ پس از جراحی در بیماران گروه تست به طور معناداری کمتر از بیماران گروه شاهد بود، (میزان p به ترتیب ۰/۰۲۸ و ۰/۰۴۹ به دست آمد). اما در روز ۷، ۱۴ و ۲۱ پس از جراحی، تفاوت معناداری در شاخص VAS بین دو گروه وجود نداشت. ($p > 0.05$) احساس سوزش در ناحیه‌ی دهنده کام در روزهای ۱، ۳، ۷، ۱۴، ۲۱ پس از جراحی تفاوت معناداری را از نظر آماری بین دو گروه نشان نداد. همچنین تعداد داروی مسکن مصرفی و تعداد روزهای مصرف داروی مسکن تا روز ۲۱ پس از جراحی، بین دو گروه تفاوت معناداری نداشت.

---

¹ Visual Analogue Scale

Abstract

Background: The keratinized gingiva of the hard palate is a typical area, used in free gingival graft procedures. After the graft harvesting, wound is remained open and healing is occurred as a secondary intention. The purpose of this study is to evaluate the effect of oral propolis ointment -a natural resin-like substance- on pain control at palatal donor site following harvesting free gingival graft.

Methods & Materials: Ten patients requiring bilateral free gingival grafts were entered to the study . The free gingival graft procedure was performed on the test and control areas of each patient with an at least one month delay. After the surgical procedure, on the open palatal wound, oral propolis ointment and oral propolis-free ointment were used to treat wounds respectively, on test and control groups' patients. Patients were recalled for follow-up sessions on days 1, 3, 7, 14 and 21 after the surgery. They were questioned about feeling of pain or burning sensation around the palatal donor site. Their feeling of pain was scored by using Visual Analogue Scale (VAS). number of analgesics consumed, and the number of days in which analgesics were taken, were questioned at day 21. The acquired data was evaluated using IBM SPSS 20.0 software; and the p-value was less than 0.05, was considered a statistically significant difference.

Results: Pain reported in test group patients at day 1 and 3 was statistically significantly less than control group's patients, (P-value was 0.028 and 0.049. respectively) However, according to VAS scores, there was no significant differences between groups on days 7, 14 and 21.($P > 0/05$) Burning sensation On days 1, 3, 7, 14, 21 after the procedure, number of analgesics consumption, and the number of days in which analgesics were taken showed no significant differences between two groups.

Conclusion: The oral propolis ointment may be an effective material for pain control on the palatal donor site, on the first days following free gingival graft. However, to verify its effect, more clinical studies with larger sample size is needed to be conducted.

Key words: Free Gingival Graft, Oral ointment, Propolis, Pain

Qazvin University of Medical Science
School of Dentistry

A Thesis for doctorate Degree in Dentistry

Title:

**The effect of oral Propolis ointment on pain control at palatal donor site
following harvesting free gingival graft**

Supervisor Professor by:

Dr. Zahra Alizadeh Tabari

Consultant Professor by:

Dr. Nematollah Gheibi

Written by:

Farzaneh Dashkhaneh

Thesis No: 815

Year: 2015-2016